opusdei.org

De geestelijke lezing

Wat is geestelijke lezing en wat is het doel ervan? Wat is de oorsprong ervan? Waarom nam de heilige Jozefmaria deze gewoonte op in het plan voor het geestelijk leven, dat hij christenen voorstelde?

10-1-2026

Sumario

1. Historische context van geestelijke lezing

2. De plaats van geestelijke lectuur in de leer van de heilige Jozefmaria

De geestelijke lezing betreft het regelmatig lezen van de Heilige Schrift en andere boeken die geschikt zijn om ons geestelijk leven te voeden en te stimuleren. De heilige Jozefmaria nam deze gewoonte op in de adviezen die hij gaf voor het geestelijk leefplan, als middel om de omgang met God te bevorderen gedurende de dagelijkse omstandigheden, en om een toetssteen te hebben om alle taken op gepaste wijze daarmee in overeenstemming te brengen.

1. Historische context van geestelijke lezing

De oorsprong van geestelijke lezing ligt in de zogenaamde *lectio divina*. Deze theologische term betekent een meditatieve lezing van het woord van God, die een actieve houding van de lezer vereist. Het doel is om te

bidden terwijl men mediteert over de Bijbeltekst en deze zich eigen maakt. “Streef ernaar dagelijks te mediteren over de woorden van je Schepper. Je zult het hart van God leren kennen in de woorden van God” (heilige Gregorius de Grote, *Brief 4*, 31). De Kerkvaders moedigden alle Christenen aan om de ‘heilige bladzijde’ of de Bijbel te lezen. In de praktijk werd de *lectio divina* vooral in de kloosters een realiteit, waar zij een belangrijke plaats innam onder de daar beoefende ascetische middelen.

In de veertiende en vijftiende eeuw werd het lezen onder christenen steeds meer ingeburgerd dankzij de D*evotio Moderna* (Moderne Devotie), een stroming die een praktische en methodische vroomheid aanmoedigde. Hun ascetisme, gericht op de navolging van Christus en op het innerlijk leven, maakte van de geestelijke lezing een op zichzelf

staande en specifieke geestelijke oefening.

Men kan stellen dat de geestelijke lezing tot doel heeft de geest te verheffen, te troosten en te versterken; het is voeding die de geest richt op gebed, de naastenliefde verlicht en aanzet tot bidden. Ze brengt twee onlosmakelijk verbonden dimensies samen: de liefde voor Christus (*affectus*) en de kennis van de christelijke leer (*intellectus*).

2. De plaats van geestelijke lectuur in de leer van de heilige Jozefmaria

Door geestelijke lectuur op te nemen in de dagelijkse vroomheidsoefeningen, moedigde de heilige Jozefmaria christenen uit alle lagen van de bevolking aan om dit te doen. Hij raadde aan om elke dag 10 tot 15 minuten aan deze gewoonte te besteden. Deze aanbeveling omvatte het lezen van de Bijbel, vooral het

Nieuwe Testament, maar ook andere betrouwbare boeken over christelijke spiritualiteit. Hij vond het essentieel dat dit met echte innerlijke rust gebeurt en dat men ernaar streeft om de tekst te gebruiken voor de eigen dialoog met God, voor het verbeteren van het eigen gedrag.

Volgens Alvaro del Portillo, zijn naaste medewerker, besteedde de heilige Jozefmaria elke dag “tijd aan het meditatief lezen van het Nieuwe Testament. Vaak noteerde hij een zin, zodra hij die had gelezen, en gebruikte die vervolgens in zijn preken, in zijn geschriften of in zijn avondgebed” (Alvaro del Portillo, *40 years with a saint*). “Hij deed zijn geestelijke lezing bij voorkeur met werken van de Kerkvaders en kerkleraren. Het kwam zelden voor dat hij niet aan het einde ervan stopte om uitdrukkingen of ideeën op te schrijven die indruk op hem hadden gemaakt: een teken niet

alleen van de aandacht waarmee hij deze vrome praktijk beoefende, maar vooral van het belang dat hij eraan hechtte” (*Ibid*).

De geestelijke lezing is doorslaggevend voor het bereiken van het centrale doel van het Christelijke leven: een persoonlijke ontmoeting met Christus en identificatie met Hem. Daartoe is het lezen van het Nieuwe Testament, met de evangelische verhalen over het leven van de Heer, de Handelingen en de apostolische brieven, onontbeerlijk. Deze meditatieve lezing leidt ertoe dat het leven van Christus de basis van het eigen leven wordt en noodzakelijkerwijs tot uiting komt in het gedrag: “Ik zou willen dat je gedrag en je gesprekken zodanig waren, dat allen die je zien of horen spreken, zouden kunnen zeggen: die leest het leven van Jezus Christus.” (*De Weg*, nr. 2). Daarom is het ook van groot belang voor de

apostolische activiteit, zoals blijkt uit een advies dat de heilige Jozefmaria volgens Mgr. Alvaro del Portillo aan de eerste priesters van het Opus Dei gaf en dat een universele waarde heeft: Hij drong er bij hen op aan om tijd te besteden aan “het aandachtig lezen en mediteren van de Schrift; hij raadde ons met klem aan om ons er met veel geloof toe te wenden, want alleen op deze manier, alleen door onze ziel tot een liefdevolle ontmoeting met Christus te leiden, kunnen wij onze liefde en ons verlangen om met Hem geïdentificeerd te worden, op anderen overbrengen” (Alvaro del Portillo, *40 years with a saint*).

Het lezen van andere geestelijke werken, hoewel het verschillende dimensies heeft, moet altijd verband houden met de kern van het christelijke leven en dus met het Evangelie, met Christus. "Om dichter tot God te naderen moeten wij de

juiste weg nemen en dat is de Allerheiligste Mensheid van Christus. Daarom raad ik altijd aan boeken te lezen over het lijden en sterven van onze Heer. Deze teksten vol oprechte vroomheid brengen ons de Zoon van God voor de geest, Mens zoals wij en werkelijk God, die liefheeft en naar het vlees lijdt voor de Verlossing van de wereld" (*Vrienden van God*, nr. 299). Een van de eerste leden van het Opus Dei, Ricardo Fernandez Vallespín, vertelde dat tijdens zijn eerste gesprek met de heilige Jozefmaria, "hij een boek pakte dat hij gebruikte en op de eerste pagina schreef hij, als een soort opdracht, deze drie zinnen: + Madrid - 29 mei 1933: Zoek Christus. Vind Christus. Bemin Christus. Het boek was *De geschiedenis van de heilige Passie* van pater Luis de la Palma" (*De Weg*, Kritisch-historische uitgave, p. 553; vgl. *De Weg*, nr. 382).

Door het beter leren kennen van Christus, voedt de geestelijke lezing onze dialoog met God en helpt ons God aanwezig te houden in ons dagelijks leven. “Uit de geestelijke lezing vorm ik mijn voorraad brandstof, schrijf je me. - Het lijkt een berg waar geen leven in zit, maar daaruit haalt mijn herinnering vaak spontaan wat ze nodig heeft om mijn gebed levend te maken en mijn dankzegging na de communie te doen opvlammen.” (*De Weg*, nr. 117). Daarom adviseerde hij, ook in moeilijke omstandigheden: “Verwaarloos je geestelijke lezing niet. - De geestelijke lezing heeft velen heilig gemaakt.” (*De Weg*, nr. 116; vgl. *De Weg*, Kritisch-historische uitgave, p. 319).

De heilige Jozefmaria raadde geestelijke lezing aan als middel voor leerstellige en religieuze vorming, omdat deze zowel op het hart als op het verstand gericht is. Hij

benadrukte dat het streven naar heiligheid en apostolaat in het Opus Dei gebaseerd moet zijn op de leer, op het geloof van de Kerk, en dat men tijd en studie nodig heeft om deze leer te verwerven. Zo wordt men een persoon die sterk is in zijn overtuigingen en in zijn liefde voor Christus (vgl. *De Weg*, Kritisch-Historische Uitgave, p. 535).

Bibliografie

- Paus Benedictus XVI, Apostolische exhortatie *Verbum Domini*, 2010.
- Paus Franciscus, Apostolische brief *Aperuit illis*.
- Réginald Garrigou-Lagrange, *The Three Ages of the Interior Life*.
- Alvaro del Portillo, *40 years with a saint*, Scepter Publishers.

José Manuel Martín

pdf | Document automatisch aangemaakt door https://opusdei.org/nl-nl/article/de-geestelijke-lezing/ (21-2-2026)